

ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาในประเทศไทย
**A Needs of Digital Competency of Primary School
Administrators in Thailand**

สุจิตรา วันทอง,
พนายูธ เชยบาล และ สุนิสา วงศ์อารีย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
**Sujitra Wanthong,
Panayuth Choeybal and Sunisa Wongaree**
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 64300601102@udru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 379 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.87 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่คาดหวังเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็นผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นลำดับแรก (PNImodified = 0.49) รองลงมา คือ การปรับตัวยุคดิจิทัล (PNImodified = 0.46) การแก้ปัญหาดิจิทัล (PNImodified = 0.44) การรู้และเข้าใจดิจิทัล (PNImodified = 0.42) และการมีจริยธรรมดิจิทัล (PNImodified = 0.39) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; สมรรถนะดิจิทัล; ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

* วันที่รับบทความ : 9 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2567

Received: March 9 2027; Revised: March 28 2024; Accepted: March 30 2024

Abstract

The objective of this survey research was to study the needs of digital competency of primary school administrators in Thailand. The samples were 379 primary school administrators under the Primary Educational Service Area Office of Academic Year 2023. They obtained from stratified random sampling. The research tool was a five rating-scale questionnaire on the actual and expected state regarding the digital competencies of primary school administrators. The reliability of the actual state questionnaire was at 0.87 and the reliability of the expected state questionnaire at 0.96. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{modified}$. The results found that the digital competencies of primary school administrators in Thailand had needs and in aspect of digital use was in the first order ($PNI_{modified} = 0.49$) followed by the digital era adaptation ($PNI_{modified} = 0.46$) digital problem solving ($PNI_{modified} = 0.44$) digital literacy ($PNI_{modified} = 0.42$), and digital ethics ($PNI_{modified} = 0.39$) respectively.

Keywords: Needs; Digital Competency; Primary School Administrators

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruptive Change) ส่งผลกระทบต่อองค์กรและพลเมืองโลกหลายด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและความจำเป็นกับการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศ จากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเร่งด่วน ประเทศไทยให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัล โดยกำหนดนโยบายและวางแนวทางการดำเนินงานด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) การประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศ นอกจากนี้ตามคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการร่าง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เป็นต้น (วิจารณ์ พานิช, 2546 : 1, ชูชัย สมितिไกร, 2549 : 3, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 : 3 และสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 1)

ระบบสารสนเทศ (Information System) มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล (Digital Era) เป็นอย่างมาก โดยทัศนคติต่อเทคโนโลยี และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันของผู้บริหารโรงเรียนที่ถูกต้องย่อมมีผลทำให้การลงทุน และการใช้เทคโนโลยีของโรงเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานของโรงเรียน กระแสการเปลี่ยนแปลงทำให้ดิจิทัลเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหาร

งานทั่วไป ซึ่งงานของโรงเรียนในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของโรงเรียนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องรู้จักนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ Cloud Computing, Mobile Devices, Social Network, และ Internet of Thing (IOT) (จิณฉัตร ปะโคทัง, 2561: 109) ผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561: 12)

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติงานที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาและส่วนหนึ่งดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีภารกิจในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ฉบับที่ 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 6-7) โดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งการบริหารงานของโรงเรียนจะเกิดประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถหรือมีสมรรถนะ (Competency) ในระดับสูง ย่อมพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุริพร โพธิ์ภักดี, 2558: 47 และ จารุพันธ์ ผิวผาง, 2564: 102) ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงควรมีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน อย่างเช่น ผลการศึกษาของเบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564: 22) ที่ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องสามารถสื่อสารได้หลายภาษาและมีความสามารถในการใช้ภาษาทางเทคโนโลยี (Technology Literacy) เช่น การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน (นุชนรา รัตนะศิริระประภา, 2557 : 509)

ถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะมีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแต่ก็ยังไม่มากเท่าที่ควร และยังมีปัญหาด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เห็นได้จากผลการศึกษาของอดิศักดิ์ ด้านวังขวา (2564 : 3) ที่ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความรู้

ทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านปัญหาเรื่องความชำนาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า 1) ปัญหาความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ ผู้ใช้งานไม่ทราบนโยบายเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัล หลักสูตรที่เรียนจบไม่เกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยีจากการกระจายนโยบายสู่ระดับปฏิบัติไม่เพียงพอ แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ การศึกษาจากคู่มือ นโยบายขององค์กร ติดตามข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์สำนักงานเขต เว็บไซต์กระทรวง เพิ่มช่องทางการสื่อสารสู่หน่วยงานปฏิบัติ 2) ปัญหาทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสื่อการเรียนการสอนความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ การสร้างสื่อดิจิทัล เช่น ภาพยนตร์สั้น การใช้งาน Google ให้เกิดประโยชน์เต็มความสามารถ การใช้งานแอปพลิเคชันบนมือถือ การใช้งานการสร้างสื่อนำเสนอผลงาน แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ เรียนรู้ด้วยตนเองทางอินเทอร์เน็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมให้ผู้ที่สนใจ พิจารณาผู้ที่สนใจที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่มีการเปิดอบรม เรียนรู้จากเพื่อนครูที่มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน และ 3) ปัญหาคุณลักษณะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ใช้งานอายุมากใกล้เกษียณใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น ไม่มีคนสอนการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรขาดแรงจูงใจศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่ได้เรียนจบทางด้านคอมพิวเตอร์ มาทำให้เรียนรู้ช้า หน่วยงานขาดผู้มีความรู้เฉพาะทางทำให้ขาดคนปรึกษา ขาดความรู้เรื่องกฎหมาย ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับที่บุตรี แก้วอินธิ (2565: 42) ได้ทำการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า สภาพปัจจุบันทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์และความฉลาดทางดิจิทัล 2) ด้านทักษะการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการสร้างสรรคและนวัตกรรมดิจิทัล 4) ด้านทักษะการมีส่วนร่วมและวัฒนธรรมดิจิทัล 5) ด้านทักษะการสื่อสารดิจิทัล และ 6) ด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลในสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนานวัตกรรมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่าควรเป็นอย่างไร และนำไปสู่การนำสมรรถนะดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

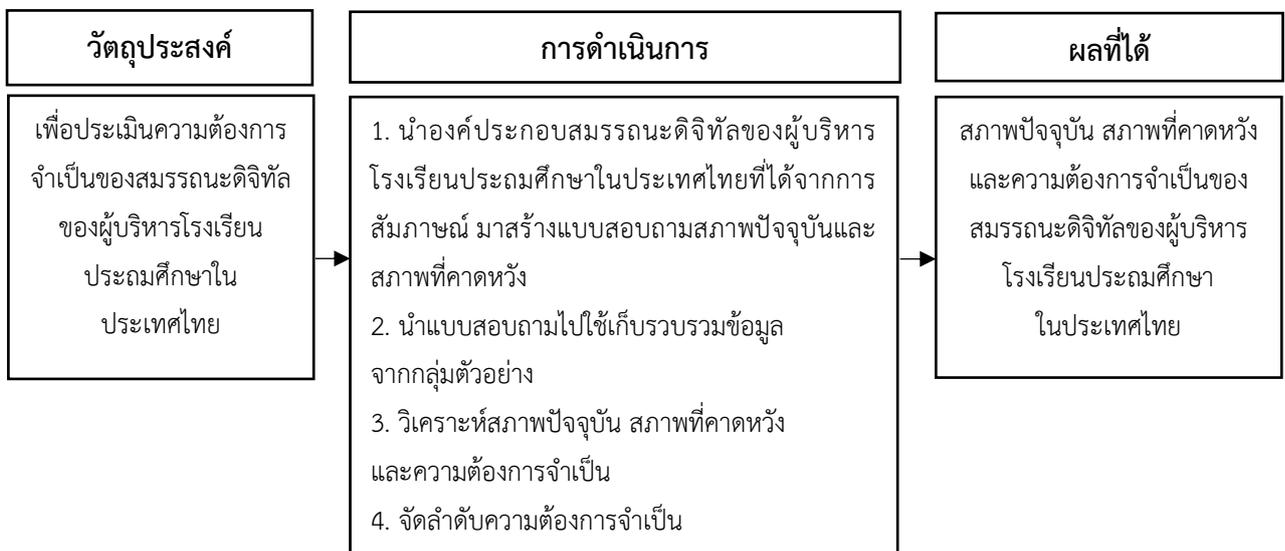
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย
3. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องแล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Index of Item Objective Congruence: IOC)
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
7. พัฒนาแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
8. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

แผนภาพที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย ปีการศึกษา 2566 จาก 26,905 โรงเรียน ได้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 26,905 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565: ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในประเทศไทย ปีการศึกษา 2566 ได้จากการเปิดตารางเจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 609) จำนวน 379 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 379 คน ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ภาคในการแบ่งชั้น ใช้เขตเป็นหน่วยในการสุ่ม กำหนดสัดส่วนเขตพื้นที่ร้อยละ 20.00 ของเขตพื้นที่ในแต่ละภาค คำนวณสัดส่วนจำนวนโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนด โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 จำนวน 65 ข้อ และมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.87 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่คาดหวังเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์บริหารโรงเรียน ระดับชั้นที่เปิดสอน ที่ตั้งโรงเรียน และขนาดโรงเรียน ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

แบบสอบถามในตอนนี้เป็นรูปแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) อยู่ในรูปแบบของการตอบสนองคู่ (Dual-response Format) โดยใน 1 ข้อคำถาม ผู้ตอบแบบสอบถามต้องตอบข้อมูล 2 ชุด คือ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การรู้และเข้าใจดิจิทัล องค์ประกอบที่ 2 การใช้ดิจิทัล องค์ประกอบที่ 3 การแก้ปัญหาดิจิทัล องค์ประกอบที่ 4 การปรับตัวยุคดิจิทัล และองค์ประกอบที่ 5 การมีจริยธรรมดิจิทัล ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 65 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เสนอเรื่องการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น
2. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดเอกสารจัดส่งทางไปรษณีย์ และอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 450 ฉบับ เพื่อขอชดเชยอัตราการสูญหาย โดยกำหนดระยะเวลารวบรวมข้อมูล 30 วัน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 403 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.56 ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 379 ฉบับ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา บุญชม ศรีสะอาด (2553: 121) ดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับน้อยมาก
- 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับน้อย
- 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับปานกลาง
- 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับมาก
- 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับมากที่สุด

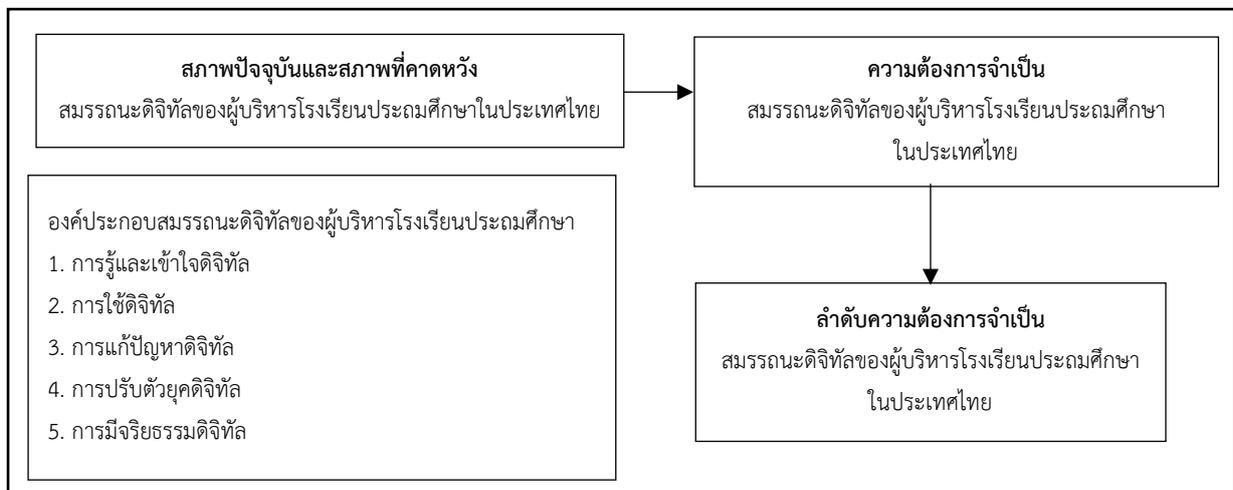
2. การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNImodified) ซึ่งเป็นวิธีหาผลต่างของสภาพที่คาดหวัง (Importance: I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success: D) และหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงซึ่งมีสูตรการคำนวณคือ $PNImodified = (I - D)/D$ เพื่อหาความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่า

มากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกำหนดเกณฑ์ PNImodified ตั้งแต่ .30 ขึ้นไป ถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : 72)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เปรียบเทียบกับ สภาพที่คาดหวัง ผลลัพธ์คือ ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นสารสนเทศที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยให้สอดคล้องและเหมาะสม โดยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์และยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ได้องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้และเข้าใจดิจิทัล 2) การใช้ดิจิทัล 3) การแก้ปัญหาดิจิทัล 4) การปรับตัวยุคดิจิทัล และ 5) การมีจริยธรรมดิจิทัล กรอบแนวคิดของการวิจัยมีดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยโดยรวมและรายองค์ประกอบ

สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาใน ประเทศไทย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การรู้และเข้าใจดิจิทัล	3.48	0.49	ปานกลาง	4.94	0.06	มากที่สุด
2. การใช้ดิจิทัล	3.33	0.47	ปานกลาง	4.97	0.03	มากที่สุด
3. การแก้ปัญหาดิจิทัล	3.42	0.35	ปานกลาง	4.93	0.13	มากที่สุด
4. การปรับตัวดิจิทัล	3.39	0.30	ปานกลาง	4.96	0.06	มากที่สุด
5. การมีจริยธรรมดิจิทัล	3.57	0.26	มาก	4.97	0.08	มากที่สุด
โดยรวม	3.44	0.23	ปานกลาง	4.96	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกองค์ประกอบยกเว้นองค์ประกอบการมีจริยธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 3.57$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.97$) และการมีจริยธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.97$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การปรับตัวยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.96$) การรู้และเข้าใจดิจิทัล ($\bar{X} = 4.94$) และการแก้ปัญหาดิจิทัล ($\bar{X} = 4.93$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNImodified) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวัง (I) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น

สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในประเทศไทย	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1. การรู้และเข้าใจดิจิทัล	3.48	4.94	0.42*	4
2. การใช้ดิจิทัล	3.33	4.98	0.49*	1
3. การแก้ปัญหาดิจิทัล	3.42	4.93	0.44*	3
4. การปรับตัวยุคดิจิทัล	3.39	4.96	0.46*	2
5. การมีจริยธรรมดิจิทัล	3.57	4.97	0.39*	5

หมายเหตุ : *PNI_{modified} ≥ 0.30

จากการศึกษาจากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นลำดับแรก (PNI_{modified} = 0.49) รองลงมา คือ การปรับตัวยุคดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.46) การแก้ปัญหาดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.44) การรู้และเข้าใจดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.42) และการมีจริยธรรมดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.39) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกองค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบการมีจริยธรรมดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีดิจิทัลมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนที่สูงอายุหรือไม่ได้สนใจเทคโนโลยี อาจตามเทคโนโลยีไม่ทัน เมื่อนำคะแนนมาเฉลี่ยจึงทำให้ระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของจิณฉัตร ปะโคทั้ง (2561 : 164) ที่ให้ความเห็นว่าปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและผลกระทบต่อการศึกษา การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีได้ก้าวเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันมากขึ้นในทุกๆ ด้าน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ มีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอในโลกดิจิทัล เพื่อให้สามารถบริหารโรงเรียนที่ต้องพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านเทคโนโลยี

อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับวิจารณ์ พาณิช (2546 : 1) และชูชัย สมितिไกร (2549 : 3) ที่กล่าวถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลว่า กระแสโลกาภิวัตน์มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruptive Change) ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ซึ่งมีปัจจัยมาจากความเจริญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว ทำให้การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ประสบปัญหาหลายประการ เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้และทักษะที่ทันสมัย โดยทักษะที่ควรมีของคนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการรู้สารสนเทศ เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อติศักดิ์ ด้านวังขวา (2564 : 3) ที่ศึกษาสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาคุณลักษณะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ใช้งานอายุมากใกล้เกษียณใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น ไม่มีคนสอนการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรขาดแรงจูงใจศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่ได้เรียนจบทางด้านคอมพิวเตอร์มาทำให้เรียนรู้ช้า หน่วยงานขาดผู้มีความรู้เฉพาะทางทำให้ขาดคนปรึกษา ขาดความรู้เรื่องกฎหมาย ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2. สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลและการมีจริยธรรมดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การปรับตัวดิจิทัล การรู้และเข้าใจดิจิทัลและการแก้ปัญหาดิจิทัล ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันก้าวสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงมีความคาดหวังที่จะมีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวทางของ International Society for Technology in Education: ISTE (2009 : ออนไลน์) ประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดมาตรฐานชาติด้านเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหาร (National Educational Technology Standards for Administrators: NETS-A 2009) ไว้ว่าประกอบด้วย 5 ด้าน 1) มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องสามารถนำการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องสร้างสรรคพลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน 4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ 5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทาง

สังคมจริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของสก็อตต์ (2561 : 12) ที่ให้ความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง และสอดคล้องกับแนวคิดของ สงบ อินทรมณี (2562 : 356) ที่ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลต้องมีทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ โดยการมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ๆ มาสร้างความโดดเด่นที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องวางเป้าหมายการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจมาศ ตันสูงเนิน (2564 : 22) ที่ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นอันดับแรก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งโครงสร้างการบริหารโรงเรียนแบ่งออกเป็น 4 คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สังคมปัจจุบันอยู่ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามา มีบทบาทและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันจึงมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของชรัมและเลวิน (Schrum & Levin, 2009 : 78) ที่ให้ความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจบริบทของโรงเรียนในยุคนี้ที่สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เข้ามา มีผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ถึงแม้ว่าโรงเรียนในยุคดิจิทัลนั้น จะเป็นสิ่งธรรมดาที่ผู้เรียนและครูรุ่นใหม่จะเป็นผู้ที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะมีความแตกต่างจากครูรุ่นเก่าและตัวผู้บริหารโรงเรียนหลายๆ คน แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า จะเพียงพอแล้วสำหรับการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียนยังต้องการผู้บริหารที่มีความรู้และวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยนำไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของไบเลย์และลัมเลย์ (Biale & Lumley, 1992 อ้างถึงใน

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2541 : 61-62) ที่นำเสนอกรอบมาตรฐานด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนที่
ต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี และจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวทางของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 17) ที่ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการพัฒนาคอร์สการ
โรงเรียนต้นแบบการพัฒนา ICT เพื่อการเรียนรู้ นำเสนอกรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการใช้
เทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) ทักษะการใช้โปรแกรมนำเสนอ (Presentation) 2) ทักษะการใช้
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) 3) ทักษะการใช้ห้องสนทนา (Chat Room) 4) ทักษะการใช้กระดานถาม
ตอบ (Web Board) 5) ทักษะการสืบค้นข้อมูล (Search Engine) และ 6) ทักษะในด้านการประชุมเครือข่าย
(Video Conference) และสอดคล้องกับแนวคิดของจิณฉัตร ปะโคทัง (2561 : 112) ที่ให้ความเห็นว่
การบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและ
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและ
เพียงพอต่อการใช้งาน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงศักยภาพทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
ของโรงเรียนให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผล
ต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนในชุมชนแล้ว ยังจะทำให้โรงเรียนเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษา
ที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564 : 22) ที่ศึกษา
องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นนทบุรี เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล
จำนวน 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะด้านคอมพิวเตอร์
สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุพันธ์ ผิวผาง (2564 : 101-102) ที่ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผล
ต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล
โดยผลการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน
พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านงานบริหารงานบุคคล และด้าน
การบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยไปใช้เป็นสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่สำคัญตามลำดับ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนเป็นนโยบายหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นเท่านั้น ยังไม่ใช่การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ดังนั้น ควรมีการศึกษสาเหตุของความต้องการจำเป็น และการหาแนวทางในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรนำผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมและศึกษาผลการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา การวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการวิจัยกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างมากขึ้นและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จารุรัตน์ ผิวผาง. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. *วารสารรัชต์ภาคย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6 (2), 96-108.
- จิณฉัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีวะ*. อุบลราชธานี: ศิริธรรม ออฟเซ็ท.
- ชูชัย สมितिไกร. (2549). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชนรา รัตนะศิริระประภา. (2557). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการ*. 7 (3), 507 -528.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุตรี แก้วอินธิ. (2565). สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 13 (1), 42-51.
- เบญจมาศ ต้นสูงเนิน. (2564). องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 13 (1), 22-40.
- ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2541). *กรณีศึกษากระบวนการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). องค์การแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <http://www.ha.or.th/km.html>.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 16 (1), 353 – 360.
- ศุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล (SCHOOL MANAGEMENT IN DIGITAL ERA)*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีพร โพธิ์ภักดี. (2558). สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 8 (1), 39-52.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *โครงสร้างองค์กร. ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: <https://www.obec.go.th/about/โครงสร้างองค์กร>.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย. ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา: https://web.parliament.go.th/assets/portals/1/files/digital_competence_framework_for_thai_citizens.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อดิศักดิ์ ด้านวังขวา. (2564). สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. *สารวารโครงการทวีปปริญาทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ*. 1 (2), 3-14.
- International Society for Technology in Education. (2002). *ISTE National Educational Technology Standards (NETS) and Performance Indicators for Administrators*. Retrieved October 1, 2023, from https://id.iste.org/docs/_dddddpdfs/nets-for-administrators-2002_en.pdf?sfvrsn=2.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.
- Schrum, L., & Levin, B. B. (2009). *Leading 21st Century Schools: Harnessing Technology for Engagement and Achievement [computer file]*. California: SAGE Publications.